

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac **Adresa** zásielky Administrácia „**Pokrok**“ -- Uh. Skalica (Szakolcza Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 5 korún za všetky 4 časopisy.

Do cudzozemska 7 korún.

Pokrok samotný ročne 3 koruny.

Politický mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 4 krajciare.

I číslo 8 halierov.

Hlavný redaktor:

DR. PAVEL BLAHO.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Majiteľ, vydavateľ a zodpovedný redaktor:

JOZEF TESLÍK.

Národné porady v Budapešti.

V minulom týždni zavítali poprední slovenski mužovia do Budapešti a to nielen zo slovenskej národnej strany, ale aj zástupcovia sociálno-demokratickej strany, ba aj za „Slov. Lud. Noviny“ sám Ferdiš Juriga. Bolo všetkých asi 30 osôb, medzi ktorými boli: Matúš Dula, Dr. Method Bella, dr. Vavro Šrobár, dr. Ján Ruman, Miloš Lacko, dr. Ľudevít Medvecký, Karol Medvecký, dr. Vladimír Fajnor, dr. Bazovský, dr. Karol Štúr, dr. Pavel Blaho, Ferdiš Juriga, dr. Milan Ivánka, Emanuel Lehotský, J. Mikulovský, dr. Emil Stodola, Milan Hodža, Ant. Štefánek, Fedor Kállay, Dušan Porubský, dr. J. Uram a viacej iných.

Táto porada bola svolaná tým cieľom, že by dala výraz nutnosti spoločného postupu všetkých Slovákov bez rozdielu náboženstva, politických a osobných náhľadov v spoločných veciach národných. Jednotný postup v politike voči Maďarom a voči Viedni je privedmi potrebný a kto sa cíti byť dobrým Slovákom a poctivým mužom, musí uznať, že náboženským rozbrojom musí byť už raz koniec urobený. K tomuto poznaniu prišiel aj sám Andrej Hlinka a — pozdáva sa, — i Ferdiš Juriga a spoločníci. (Len nech to zdanie není klamné! Pozn. korr.).

Teraz ide už o to, akým spôsobom prakticky to previesť; alebo ináče rečeno: ako vlastne zdokonaliť našu organizáciu v národnostnej ústrojnosti, aby na budúce politický, sociálny a národohospodársky boj a súťaž medzi jednotlivými osobami a skupinami nevybočovali z rámca slušnosti, mravnosti a politickej účelnosti.

Tým cieľom vyslovila porada jednomyseľne nasledovné usnesenie:

„Po vypočutí všetkých prítomných a ich mienok, porada konštatuje, že v otázkach, týkajúcich sa podstaty národného bytia, je slovenská strana

úplne jednotná. Ku doceleniu spoločnej práce v otázke jazykovej, politickej a národohospodárskej porada za potrebné drží sriadenie *Národnej rady slovenskej*, ktorá bude pozostávať napozatím z 8 členov a z predsedu národnej strany.

Porada má nádej, že slovenski sociálni demokrati prihlásia sa ku spolupúčinkovaniu vo veciach, týkajúcich sa všénarodných záujmov a v tomto predpokladaní porada zabezpečuje im primerané zastúpenie v Národnej rade.

Národná rada bude zastupovať na vonok jednotnu vôľu slovenského národa a v jeho lóne má udržovať vo veciach spoločných poriadok a svornosť.

Týmto uzavretím je povedané asi všetko, čo národ žiada a čomu sa musíme podrobiť všetci svorne a bez reptania. Porada ovšem aj v inom smere dobre pracovala. Pod umným a ochotným predsedníctvom Matúša Dulu, ktorý vzdor svojmu vysokému veku vyvinul hneď na tomto prvom vážnejšom zasadnutí obdivuhodnú zručnosť a vytrvalosť, rokovala porada od rána až do večera s malou prestávkou na poludnie a vybavila mnoho súrnych vecí. Zápisníkom bol Dr. Milan Ivánka.

Debatta o utvorení Národnej Rady bola veľmi zaujímavá. Kat. farár Karol Medvecký prečítal dlhšiu reč, v ktorej upozorňoval evanjelikov na rôzne výtky, činené so strany katolíkov evanjelikom. Uznáva, že cirkevný boj, vedený Slov. Lud. Novinami, je z veľkej čiastky osobný a neodôvodnený, ale udáva aj isté momenty, ktoré keď i neodôvodňujú, aspoň vysvetľujú protivy a ziarlivosť medzi katolíkami a evanjelikmi. Vývody Medveckého urobily značný dojem na prítomných a vyvolaly dlhšiu rozpravu, na ktorej sa zúčastnil dr. Pavel Blaho, dr. Šrobár, Hodža a dr. Ivánka.

Predseda referoval potom o resignácii tajomníka strany Jozefa Gregora. Budúce valné shromaždenie bude musieť voliť nového tajomníka. Kde bude budúce valné shromaždenie Ústredného Klubu národnostnej strany slovenskej, ešte nevedno. Známe je, že turčianske úrady rozohľaly naše minuloročné porady v Turč. Sv. Martine a preto oznámili terajší úradujúci podpredseda strany, Matúš Dula, turčianskému županovi resp. hlavnému slúžnemu v Martine, že ak úrady zakážu shromaždenie, oznámené na 8. júna v Martine, nuž povolá valné shromaždenie do Viedne. Vec rieši sám ministerpredseda a môžeme byť zvedaví, ako.

Ďalej pojednávala porada podrobne o školských peticiách (hromadné žiadosti na ministerstvo a snem za slovenské školy sú už na mnohých stranách vyhotovené), o podpore družstevníctva, o slovenskom internáte v Uh. Hradišti, o podpore študentov peštianskych, o úprave štipendialnej a iné drobnejšie záležitosti.

V útorok večer usporiadali peštianski Slováci spoločnú večeru na počtu v Pešti meškajúcim českým delegátom a slovenským predákom, aby ukázali, že držia pospolu a že si vaziá popredných mužov, pracujúcich za všeobecné dobro.

Na večeri boli prítomní vzácní hostia, českí delegáti: Dr. Kramář, Sedlák, Udržal, Vanek, posl. Čech, takmer celá slovenská intelligencia, zástupcovia Slovenského spolku, Českej besedy, srbskej, horvatskej a rumunskej študujúcej mládeže, Sokola, spol. Kriváň, kat. delníckeho kruhu, Osvety, českého Delníckeho spolku a viacej iných.

Ovšem, že i reči sa držaly. Rečnili: Milan Hodža, Dr. Kramář, del.

Zásada závodu:

**- Malý zisk, -
Veľký obrat!**

Módne súkna, módne dámske látky, pánsku-, dámsku- a detskú konfekciu pre každé obdobie, obdržíte vždy najľavnejšie a to najnovšie jedine v I. závode Ant. Novotného v Hodoníne, Rynková ul. 8.

Udržal, Matúš Dula, del. Sedlák, posl. Čech, red. Dušan Porubský.

Boly to pekné a poučné chvíle, akých sme už dávno nezažili. Bol i zábavný program, ktorý sa pekne vydaril. Spev, recitovanie, prednášky na klavíri, rečenie a zase spevy.

Nálada bola utešená, oduševnenie nadšené.

Inteligencia a politika.

V terajšej dobe politického prospechárstva a osobných cieľov, kedy vinou niekoľkých jednotlivcov podozrievaný je každý sebe lepší človek, ktorý by sa o ozdravenie pokúsil chcel, začínajú sa predsa ozývať hlasy o očistenie nášho verejného a politického života, volanie po tom, aby inteligencia, ktorá z väčšej časti stála a stojí mimo politických strán, ujala sa opäť práce za dobro ľudu slovenského.

Je medzi našou inteligenciou doposiaľ módu, mať politického presvedčenia tej - ktorej strany, čomu sa síce nemožno ani veľmi čudovať, bo ešte doposiaľ v každej politickej strane u nás našli sa ľudia, ktorí ju zradili, dehonostovali, zásadám strany sa preneverili, ba často i celú stranu do protivného tábora zaviedli; a tak heslo „mimo strany politickej“ stalo sa heslom všetkých štréberov, ktorí by si neradi rozliali ocet, a chcú byť na všetky strany „čakanými“, či je to už poctivé a počestné a či nie; ďalej všetkých bojácnych a tichučkárov, lebo takým vane na poli politickom ostrý vietor.

A najväčšiu časť takých „mimostranných“, to jest vlastne štréberov, tichučkárov a bojácnych, nachodíme medzi našim slovenským kňazstvom, či už katolíckym a či evanjelickým.

Je heslom ľudí pohodlných, lebo ono nenúti ani k premýšľaniu, ani k práci; je heslom malého vzdelania, lebo tí nepoznajú nutnosť verejnej práce. Iste že je príjemnejšie nestarať sa a žiť prostým občanským, alebo panským životom, nežli byť na stráži a brať na seba zodpovednosť a osudy národa.

Najmä naša vonkajšia inteligencia: kňazi, učitelia, zamestnanci hospodárskych podnikov atď., mali by vďačné pole: pracovať na povznesenie našich pomerov na vonkove. Ovšem, že pri tom je zapotreby najst kľúč od srdca ľudu. Treba sblížiť sa s ním! Žiť, brať podiel na jeho práci, účasť v nešťasti a v radoostiach jeho, v zábavách a smútku, nevynášať sa nad ľud, lebo tento ľud je tá životodárna sila, bez ktorej sami nič nedocielime. Len vtedy, keď mu bude radiť, myslieť a cítiť s ním, len tak naučí sa ľud inteligenciu milovať, jej dôverovať a považovať za verných priateľov a obrancov. Len tak na dané heslo pôjde, ako hrádza vyzbrojená a nezdolná.

Tak vedú svoj ľud inteligenti iných národov, majúť dôveru v ľud a ľud v nich, a tak plnia voči nemu svoje povinnosti.

U nás považuje sa styk s ľudom ešte vždy za obeť, alebo za ublíženie hodnosti stavovskej, a predsa vidíme, že sa tým buď len nenávisť ľudu.

A práve v terajšej dobe, keď politická bieda na nás toľko dolieha, je naša inteligencia povinná pracovať k lepšiemu, politickému životu, uvedomovať náš ľud, pracovať aj na kultúrnom povznesení najširších vrstiev, lebo zvýšením úrovne kultúrnej odstráni sa mnoho a mnoho, čo ztrpčovalo

život verejný a odstrašovalo od politickej práce vôbec.

Pravda, úkol ten není ľahký, ale opravdu vďačný a zásluhový. Je k nemu zapotreby len troška dobrej vôle, odvahy a neohrozenosti pracovať v určitej strane politickej, máme-li záujem i o čistotu spoločenskú a o osudy národa, ktoré není sú odo dneška, ale od dávna už!

Pánovia! Na obzore slovenskom počína sa brieždiť; bude i sviatať; ale jestli vy to slnko nebudete tiskať a fahať, zarazí sa, jestli priam zase neusne. Není ono kalendárskou planetou, ktorá svoj prirodzený beh pravidelne vykonáva, ale bludičkou, ktorú treba v príhodný čas polapiť a nepustiť viacej z rúk, kým sa nestane stárou na našom politickom obzore. Dúbravský.

Nová maďarská strana za národnostnú rovnoprávnosť.

Boli sme o tom ešte pred Veľkonocou spomenuli, že sa utvára nová maďarská strana s programom demokratickým a že sa táto strana chce zasadiť aj za národnostnú rovnoprávnosť. I to sme boli spomenuli, že vedúcim mužom v tejto strane má byť známy maďarský učenec a bojovník na poli demokratizmu a národnostnej rovnoprávnosti Oszkar Jászi. Táto zvesť, nad ktorou mnohí azdaj hlavou krútili, teraz sa už potvrdzuje. Strana sa má v krátkom čase už tvoriť pod vodcovstvom Jásziho a Szendeho. Členom bude aj bývalý minister Székely. Menovať sa bude: „strana radikálno-demokratická.“

V programe bude mať nasledovné hlavné body:

1. Všeobecné hlasovacie právo.
2. Národnostnú rovnoprávnosť
3. Požiadavky pokroku politického a hospodárskeho.
4. Sekularisáciu cirkevných majetkov.

Teda body, po ktorých splnení túžime a ktoré by bez všetkej obavy prevedené byť mohli, až — na ten posledný.

Sekularisácia cirkevných majetkov nie je teraz možná, lebo vyžaduje obrovské peniaze a tie veru krajina nemá. Je pravda, že roľníctvu treba dať zeme, ale toto sa môže hádam aj lacnejším spôsobom docieľiť a síce: zavedením progressívnej dane. Nech veľkostatkári a latifundisté platia toľkokrát vyššiu daň, koľkokrát majú viacej zemi. A bolo by to spravodlivé. Toto by bola tá najlepšia obrana proti magnátskej zpučnosti. Spravodlivá pozemková daň mala by ten výsledok, že by veľkostatkári púšťali svoje zeme na predaj a ľud dostal by zem aj bez sekularisácie. Tiež i nátlak vlády, aby cirkevné statky neboly hrômadne dávané do árendy, ale rozparcelované, po kusoch, mal by dobrý účinok. Podobne i rozparcelovanie štátnych majetkov.

Ináče je program tejto novej strany veľmi dobrý, ale len potiaľ, kým sa do nej nedostanú pod falošnou maskou i grófici a džentríci. Potom by ovšem ostal „programom na papieri“, ako sme to zkusili s nep-

pártom a inými opozičnými stranami. No doteraz sú medzi vodcami novej strany takí ľudia, ktorí zasluhujú dôveru, ktorí už nepočetnekrát vystúpili za práva ľudu a národnosti zvlášť slovom aj písmom, a ktorí sa už osvedčili na tomto poli.

Národnostné strany s radosťou uvítajú túto novú stranu, najmä keď Tiszové sľuby zostanú len sľubami a nám by zostala len figa deravá

Ukáže to skorá budúcnosť, lebo nové voľby sa blížia a každého strana bude hľadať pôdu si pripraviť. Majme dobrý zreteľ nielen na programy, ale aj na ľudí, ktorí tieto programy zastupujú a hlásajú. Len osvedčené osoby zasluhujú dôveru; program môže byť najlepším, keď ale hlásajú ho fangličkári a nie mužovia pevného rázu, vtedy zostane len heslom a maskou.

Známe je to príslovie: „nebuďte zo psa slanina“. A tak aj šovinista nikdy nebude priateľom národnosti a džentrík nikdy priateľom ľudu.

Doteraz toho v novej strane není, teda zasluhuje dôveru našu v plnej miere

Remeselníci, delníci, hláste sa o volebné právo!

Oprávnenosť na volebné právo majú: Každý remeselník, pomocník, tovaryš, ktorý doplnil svoj 30 rok a jeden rok stále býva v tej samej obci a je uhorským príslušníkom, zamestnaný v dielni, lebo v obchodnom závode trebárs aj len krátky čas, keď vykáže sa školským vysvedčením zo VI. elementárnej triedy, alebo keď vykáže sa vysvedčením z II. gymnasiálnej lebo reálnej triedy, alebo keď vykáže sa vysvedčením zo IV. elementárnej triedy a výkazom z II. ročníku učňovskej školy, alebo keď vykáže sa vysvedčením z III. triedy učňovskej školy (toto je možné len vo veľkých mestách, kde také triedy sú).

Každý zemedelský robotník, tedy nádeník, tovarychár, paholok, sluha má oprávnenosť na volebné právo, keď zodpovie hore uvedeným podmienkam, totiž aspoň jednej z nich.

Alebo jestli u svojho hospodára, pána 3 roky neprestajne pracuje, slúži.

Taký remeselník, priemyselný delník, obchodný pomocník, ktorý hore uvedeného vysvedčenia nemá, ale doplnil svoj 30. rok, jeden rok v tej istej obci býva, zná čítať a pisať v ktorejkoľvek reči a toto pred komisiou dokáže (takzvaná zkuška) a predloží svoj vyučenský list a svoje prepustenie úradným certifikátom dosvedčí (od notára).

Alebo jestli v posledných 5 rokoch stále aspoň 3 roky na svojom obore pracoval, bars aj s prestávkami a u viacerých majstrov!

Musí tedy dokázať (s knižkou), že behom posledných 5 rokov pracoval jako stolár, murár, obuvník atď. 30 mesiacov!

Ohľadne zemedelských robotníkov tu platí: jestli nádenník, sluha, paholok u jedného hospodára stále 5 rokov zamestnaný bol. Maloremeselník, obchodník, maloroľník alebo jakýkoľvek iný zamestnanec, jestli platí domovej alebo pozemkovej dane štátnej aspoň 2 koruny, jestli doplnil 30 rok a býva v obci jeden rok a môže-li sa vykázat niektorým na začiatku uvedeným vysvedčením.

Samostatný remeselník, živnostník, obchodník, ktorý svoju živnosť má úradne

ohlásenú, ktorý uvedeným vysvedčením sa vykázat nemôže, má volebnú oprávnenosť, keď je 30-ročný, uhorský štátny občan, zná čítať a písať a toto pred popisujúcou komisiou dosvedčí (zkúška) a keď aspoň jedného tovaryša stále zamestnáva.

Alebo platí štátnej dane 20 korún. Táto daň môže byť aj z domu, lebo z roľ, alebo výdelková, len to musí robiť dohromady 20 korún.

Maloremeselník alebo jakéhokol'vek zamestnania občan jestli platí dohromady 20 korún štátnej dane. Daň ženy sa všade pripočíta! Správa školy všade bezplatne vydá vysvedčenie!

Priemyselný úrad v Skalici, notár, v okrese slúžny vydá certifikáty o prepustení učňov bezplatne a bez šempfa

Neznajúci čítať a písať majú volebné právo, keď spolu z jednej alebo druhej štátnej dane platia 40 korún.

Všetci ostatní nech sa u komissie hlásia, aby mohli znalosť čítania a písania dokázať. Zkúška je slovenská. Pravopis nesmie sa požadovať.

Remeselníci! Hláste sa o svoje právo, nepremeškajte čas. Robotníci, tovaryši, sluhovia hláste sa, aby ste aj vy mohli dnes-zajtra rozhodovať o svojom osude.

V Skalici treba sa hlásiť v úradných hodinách v úrade mešťanostu.

V Obciach na otcenom dome!

Biela vrana.

Z Budapešti došla v minulom týždni zaujímavá zpráva. Magistrát hlavného mesta usniesol sa na návrhu pre zastupiteľstvo, aby vláda bola vyzvaná *vzhľadom na neobyčajne vysoké ceny múky, aspoň dočasne znížiť cla* (pohraničné mýto) a to tak, aby pri normálnej úrode mohly ceny múky klesnúť na bývalú úroveň.

Návrh je preto zaujímavý, že doposiaľ ponajprv v tomto znerí vychodí zo strediska uhorskej krajiny. V Rakúsku v predošlých rokoch častejšie ozývali sa hlasy, žiadajúce dočasné zníženie obilného cla. V roku 1909, keď dražota životných potrieb doliehala na obyvateľstvo, zabýval sa touto otázkou tiež rakúsky parlament a jeho národohospodársky výbor usniesol sa na návrhu, aby obilné cla boli zrušené na dobu od 26. mája do 31. júla, teda: do začiatku žní. Tento návrh ale v parlamente pojednávaný nebol. Po 2—3 roky byly žňa v mocnárstve pomerne priaznivé a ceny obilia nestúpaly spôsobom, ktorý by vzbudil všeobecný odpor. V lani však byly žňa len stredného výsledku a tak už na jar objavila sa nútnosť siahnuť k dovozu cudzieho obilia, najmä žita (pšenice). Myslelo sa s počiatku, že statkári zadržujú svoje zásoby, aby využitovali prihodnú dobu, teraz ale tak sa pozdáva, že tieto zásoby z prvej ruky byly preceňované

Neni pravde podobným, že ku koncu kampáne a za ceny neobyčajne vysoké, za-

držovali by zemedelci (statkári) obilie, lebo nemôžu pri mdlej tendencii na svetových trhoch očakávať ďalšie stúpanie cien. Značnejšie dovozy obilia staly sa teda v tomto roku nevyhnutnými a síce: prichodí do Uher žito rumunské, do Rakúska ale z Nemecka a dačo i z Ameriky.

Odborníci odhadujú celkové dovozy žita v tejto dobe až na 1 1/2 (jeden a pol) miliona metrických centov a bude iste nasledovať ešte toľko, keď nie viac. Ceny múky vstúpily neobyčajne a dľa prejavu budapešťianskeho magistrátu, neboly už po 30 rokov tak vysoké, ako teraz.

Za takýchto okolností nastáva možnosť použiť čl. VIII. smluvného, colného tarifu, stanoveného pri poslednom vyrovnaní. V článku tom sa hovorí:

„Vlády obidvoch smluvných štátov sú oprávnené vo vzájomnej dohode zrušiť, lebo znížiť cla na obilie v prípadoch nepriaznivých žní a to dočasne lebo na celej hranici, alebo len na niektorých bodoch za stanovenie kontroly, ktorá by znemožnila zneužívanie tohoto opatrenia“.

Mesto Budapešť je tej mienky, že prípad neúrody je tu, pretože je zapotreby v značnej miere dovážať zbožie. Dôvodí sa tiež, že zníženie lebo zrušenie cla do počiatku novej kampani nemohlo by poškodiť zájmy zemedelcov, pretože, ako bolo už povedané, možno predpokladať výpredaj zásob z prvej ruky. A keby aj voľakde byly väčšie zásoby v rukách statkárov a latifundistov, alebo úžerníkov s obilím, neni treba brať na nich zreteľ, pretože svojou špekulatívnou zdržanlivosťou, prispeli ku zdražovaniu cen obilných.

Návrh tento vyšiel ponajprv z Budapešti, nasledoval Veľko-Varadín a možno, že budú ešte niektoré mestá nasledovať.

Aký bude výsledok? — Nebudme optimistami. I sám budapešťanský magistrát tomu neverí, že by tento návrh dožil sa prajného výsledku, pretože naša vláda je vlastne len vykonávacím medzítokom našich veľkoagrárikov. Čo títo dovolia, to sa stane a že by to oni dovolili, o tom nech sa nám ani nesníva. Veď celý parlament je v rukách džentrikov a ich nohsledov, náhončích. Politika dražoty zemedelských potravín je triumfom uhorského zákonodárstva.

Uvedú „do boja“ záujmy väčšiny zemedelského obyvateľstva krajiny. Dobré. Teraz pozrime do ich karát.

Máme v Uhorsku: 1) 409 000 domkárov s 1 honom poľa; 2) 943 000 maloroľníkov s 1—5 hon. poľa; 3) 480 000 maloroľníkov s 5—10 hon. poľa; 4) 571 000 roľníkov s 10—50 hon. poľa; (5) 26 000 gazdov s 50—100 hon. poľa; 6) 16 400 statkárov s 100—1000 hon. poľa; a 7) 1 945 veľkostatkárov vyše 1000 hon. poľa.

To je isté, že v prvom a druhom rade uvedení, žiadne obilie nemôžu predávať, lebo ho nemajú; ba musia kupovať. V treťom rade zavedení, nekupujú síce na chlieb, ale na predaj tiež nemajú, iba snáď hrstku. Vo 4) bode predajú, ale závodit nemôžu

Teda cla sú len pre statkárov a veľkostatkárov prospešné.

Ako teda môžu hájiť záujmy roľníckeho obyvateľstva krajiny, keď 409 + 934 + 480 tisíc, dohromady 1 832 000 rodín musí chlieb kupovať a len 571 000 nekúpi a troška i odpredá a len 26 + 16 + 3 tisíce = 44 tisíc statkárov produkuje zásoby zbožia. Čo je 44 tisícom na osoh, je 2 1/2 millionom na škodu, nerátajúc k tomu remeselníctvo, obchodníctvo, robotníctvo a úradníctvo, ktorí vôbec obilia nedorábajú.

Hľa, jaký to švindl! A ponevác práve táto klika drží osudy ľudstva v Uhorsku v rukách, nemôžeme mať nádej, že by hlavnomestský návrh prijala a cla — aspoň na čas — zrušila.

A tak zostane celý návrh hlavnomestského magistrátu len „bielou vranou“.

Proti tomuto sdierstvu je len jedna pomoc: Pri budúcich volbách do snemu poslať len takých mužov, ktorí za záujmy ľudu pracovať chcjú a nie grófov, statkárov, džentrikov, ktorí len pre vačky sebarovných zákony fabrikujú a pospolitý ľud do područia a biedy privádzajú a to len preto, aby mali na porúdzky dosť chudobného ľudu, ktorý by im za mizernú mzdu otročil, aby oni mohli z jeho mozoľov tučneť, bohatnúť a kavalierov stráhať.

Zjavila sa teda len „biela vrana“.

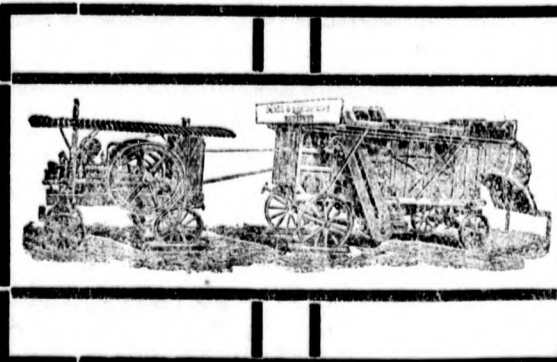
M.

Balkán.

Na Balkáne neni pokoja a zdá sa, že ani nebude. Je to opravdový „brnkál“, hoci by sa aj Epiroti s Albánmi dohodli. Ľud samotný je príčinou, že pokoja nebude, pretože mohamedánsky obyvatelia sú Tureckom, kresťania ale Greckom štvani a podnecovaní. Mimo toho nemôže ani Bulharsko zabudnúť Grecku, že ho obralo o veľkú časť Macedonie a Turecko nechce Grecku vydať ostrovy egejské. Grecko zariaďuje sa na možnosť novej války s Tureckom a Bulharskom.

V Albánii je kam ďalej, tým horšie. Vyjednávanie na Korfu medzi Epirotmi a Albánami skončilo takmer bezvýsledne. V Drači panuje následkom toho veľké rozčúlenie a presvedčenie, že nastanú nové nepokoje. Pri odvodoch došlo ku krvavým srážkam s obyvateľstvom. Niekoľko žandárov bolo zabitých. Pred kráľovským konakom prišlo to už k demonštráciám. Predseda prozatýmnej vlády epirskej prerušil ďalšie vyjednávanie s medzinárodnou komisiou, ktorá nechce pristúpiť na hlavnú podmienku Epirusu, to jest: na autonomiu.

V najbližšom okolí Drače došlo k najväčším burkám, ktoré maly za následok vylozenie rakúskeho a talianskeho vojska k ochrane kniežafa Wieda. Essad paša, minister vojanstva a hlava kabinetu, bol zajatý a zo zeme vypovedaný, lebo sa mu udajne dokázala velezrada. Avšak ako nedeľnejšie noviny písaly, i sám knieža Wied

K nastavujúcej mlatbe upozorňujeme ctených hospodárov, aby si pred zaopatrením motora alebo mlátačej garnitúry vyžiadali na každý pád najprv nabidku od firmy

B. DÉNES, komanditná spoločnosť, Budapešť, V., Lipót-körút 15.

ktorá má zastupiteľstvo J. Krátkeho, fabriky na stroje v Prerove.

Obrázkový cenník a rozvrh cien zasielame zdarma. Dopisuje sa v slovenskej reči.

musel pred „láskou“ a „oddanosťou“ Albáncov utiecť na talianskú loď, lebo Drač je v nebezpečenstve, že ho povstalci dobijú, alebo, že vypukne vzbura.

Pekne to tam začína.

A v Rumunsku demonštruje sa naprad proti Uhorsku. Biskupského vikára Vazula Mangru, vládneho poslanca v Uhorsku, pri sjazde akademickom v Bukarešti, nielen že ho vystrnadili ako zradcu národa, ale ako špicla ešte k tomu aj nabili. Musel utiecť domov a z toho by chceli naši politikovia dajaké zápletky vystrúhať.

Nová daň na boháčov.

Ale nie u nás! To nedajbože! To len v Anglicku sa môže stať. Kto by sa u nás opovážil o tom verejne hovoriť a verejne žiadať, aby boháči platili osobitnú a zvýšenú daň, toho by akiste pre buričstvo zavreli do chládku alebo do blázince by ho poslali.

U nás je tá obyčaj, že keď potrebujú na nové pušky, kanóny, lode a lietadlá, nuž hýbajú sa, zdvihnú daň všetkým tým, ktorí sa z práce živia; či je to roľník, remeselník, obchodník, domkár, to je jedno. A keď už nedajú sa dane zväčšiť, nuž odania sa potratné články a podobné, tak že i žobrák musí platiť nepriamu daň. Za to ale pánov grófov, barónov, veľkostatkárov a kapitalistov, nesmie sa nikto dotknúť.

Ináče je to v Anglicku. Tam majú tiež mimoriadne výdavky na vojenské potreby. Lenže tam neidú pracujúcemu ľudu povýšiť dane. Naopak: anglický finančný minister Loyd George tak sa osvedčil, že tým, ktorí z práce sa živia, treba daň snížiť, na boháčov ale treba novú daň vyrúbiť.

A skutočne, v Anglii nie je to tak, ako u nás, že sa len sľubuje, nič ale nesplní. Čo raz anglický minister sľúbi, to aj prevedie.

Anglický snem už pojednáva zákonný návrh, aby prijmy, ktoré nepovstali z vlastnej práce, boly viacej a osobitne odanené.

BESEDNICA.

M. Kunovský:

MÁJ.

Spieva vtáctvo v poli, v háji;
všade rozkoš, jako v raji.
Všade kvietkov utešených
rozkvitnutých, rozpustených, —
jak veselo teraz v máji.

Zelenie sa pole, lúka;
rozpúšťa sa hora, puká;
spieva vtáctvo kol do kola,
napadla ho dobrá vôľa, —
kukulienka tiež si kuká.

Veje vetrík, šumi lesom,
všetko jasá krásou, plesom.
Každý kričok ozdobený,
v ňom sláviček ubydlený
spieva, nôtí celým plesom.

Oj, slávičku, radosť tebe,
nevieš teraz o potrebe:
máš všetkého hojnosť, dosti,
preto spievaš si s radosťou, —
nemáš biedy žiadnej v chlebe.

Neznáš psotu, máš potravu,
len slietneš si dol do trávy,
tam chrobáčkov malých dosti,
nashieraš si do sýtosti,
a život ti skvelý, hravý.

Boháči ovšem že sa proti tomu ohradujú, ale ponač v anglickom sneme majú väčšinu skutočných a opravdových zástupcov ľudu, nuž veru bude z tohoto návrhu čochvíľa pravoplatný zákon.

I u nás by sa sišlo!

DO PISY.

Z Kunova (pri Senici) 24./V. 1914.

Jako sme složili voličský exámen?!

S touto otázkou by iste mnohý prišiel pred nás, ktorí patrime do senického volebného okresu v tej domienke, že mu prajne odpovieme. Lebo veď čo on pozná náš okres, tu v tomto neni človeka, ktorý by nevedel obstojne čítať a písať a následkom toho, že sme obstáli aj pri voličskej zkuške a dostali vysvedčenie z čítania a písania.

Náš okres, naše okresné vrchnosti chcem povedať, sa už neráz dokázali prvotriedné v utláčaní nášho ľudu, nuž a pri týchto examenoch by zaostali? Toto ony na seba nedopustia. Charakteru nemajú a ani ho nemôžu nikomu dať. Ja sa tomu ništ nedivím. (Niesúci človek uznáva každého za nie súceho). Nehodný človek uznáva každého za nehodného. Lebo chce, aby bolo viac takých, jako je on, aby sa nemusel len on sám haňbiť.

Prihlásilo sa nás ku zkuške aspoň z bližších našich obcí pekný počet, a povolali nás na deň 22. mája, ale všetkých kolko nás bolo, a bolo nás veru vyše dve sto, ale za pol dňa boli s nami hotovi a to preto, lebo sme všetci vedeli čítať a písať!! Nuž ale im toto neimponovalo a dľa svojho tyranského svedomia a dľa svojej im sverenej moci nás takmer všetkých uznali za analfabetov! Čuj svete! v uhorskej krajine jesto okres v ňom len štyria ľudia zo sta vedia čítať a písať. Tak to uznala slavná komis a to — je svaté! Ty môžeš mať za ňadrami v kabáte aj vysvedčenie zo VI. triedy ľu-

dovej školy, so samými jednotkami, takáto komisná komis fa neuzná. Darma je, ku zkuške prišli občania všetko len mladí a — tito sú nebezpeční, ponač už trochu čítajú, sú prebudení, a preto ich je treba i na ďalej necháť bezprávnymi lebo by to mohlo byť osudným pre našich krajinských bašovcov.

Priebeh samej zkušky bol nasledovný:

Zkúšalo sa, veru ani neviem ale tak sa mi zdá asi vo troch miestnostach. V každej bola zkušobná komis, ktorá pozostávala z odborníka učiteľa — odrodilca — a z pánov notárov; hlavný dozorca bol slúžny (okresný). Ku zkuške nás volali po 8—10 jak bola veľká miestnosť. Ku zkuške som sa prihlásil aj ja, ale len aby som pobádal aj druhých a potom aj k vóli zkusenosti, lebo ináč ja mám vysvedčenie zo šiestej triedy ľudovej školy, ktoré má v novom volebnom zákone väčšie výhody, jako diplom pri týchto zkuškach obdržaný. Zavolali si nás osem vtedy, keď som išiel aj ja. Posadili nás okolo stola a učiteľ nám dal po jednom čítať. Knižka bola v našej slovenčine tlačaná a preto sme všetci dobre čítali tak, že učiteľ nám knižku len vydieral a dával ďalej. Toto bolo dobre. Po čítaní prišiel rad na písanie. Každý sme dostali čistý papier, nové péro (čo je pravda je pravda) a čiernidlo sme mali tiež dobré. Tu nás ale, aj učiteľ, aj notári, aj slúžny, ktorí boli prítomní?! toľko upozorňovali, aby sme si vraj dali pozor, aby sme sa vraj nepomýlili, že nám to vraj len raz prečítajú, že nám chuť odpadla od písania lebo sme mohli predvídať, jako nám to budú diktovať. Učiteľ nám zadiktoval dlhú vetu, čo najrýchlejšie. Keď sme začali písať už nám menoval aj druhú a my sme ani prvú nevedeli. Prečítal aj tretiu a potom nám to opakoval kolem do kola, tak že sme nevedeli nič písať. Ale piati z nás složili perá a to s hnevom, traja sme ale predsa napísali všetko a aj dobre. Potom to sobrali zpred nás a povedali, že písať nevieme ani jeden, že môžeme ísť. Ale nad mojim písmom predsa

Aj ja sa tiež teším kráse
v tomto jarnom milom čase,
lebo viem, že pride zima,
radosti čo poodníma, —
budem i ja smutný zase.

Avšak napred pride leto,
aby všetko, čo zaseto
dozreť mohlo, ku žni skvele,
keď zasvieti slnko vrele,
chleba podať zemi tejto.

Budem sa tiež usilovať
spievať si, pritom pracovať,
by keď pride zima krutá,
nehodila na mňa putá, —
by nemusel som hladovať.

Záhalka počiatkom nerestí.

(Obrázok zo života.)

Vít Božený mal pekný majetok. Jeho polnosti ležaly vo troch tablách hneď za dedinou; z jeho dvora vychodilo pár koní a dva páre volov do práce a mimo toho mal v maštali 4 kravy a 3 telce. Na neúrodu, lichvacie nemoce nemohol sa už roky žalovať. Žena jeho bola dobrou gazdinou, pilná, rozšafná a pri tom aj dobrá matka. Dietky, dvaja chlapi a dve dievčence, boly zdravé a švárne, a tak mohol strýko Vít hovoriť, že je spokojný a úplne šťastný. Ani najmenšia nemoc nerušila spokojnosť rodiny,

Vít bol vážnym členom obce a celá rodina bola nielen v obci, ale i v celom okolí vážená a ctená.

Dlhé roky to tak trvalo, až naraz — — no, však práve o tom chcem rozprávať.

Jeho súd Peter Korec, tiež bohatý sedliak, už dávno pozeral na krásne polnosti Boženého a želať si tieto ku svojim susediacim pripojiť, a tak jakýsi veľkostatok v obci utvoriť. Bolo by to azdaj časom možné bývalo, bo mal tiež dietky a tak ženba nebola vylúčená. Ale to mu trvalo pridho; dietky boly ešte malé, a on by bol rád už.

Náhoda mu prispela ku pomoci.

Mal mladšieho brata, ktorého bol svojho času z majetku vyplatil. A tento sa vysťahoval do Ruska, kde začal obchodovať so stryžným tovarom. Šťastie mu prialo, stal sa tam boháčom, a zostal slobodným. A tento brat zomrel. Nemajúc rodiny, ani iného pokreventstva, zanechal celé bohatstvo bratovi pod tou podmienkou, že utvorí svojim deťom nepredajný majetok.

Korec, keď bol dedictvo do rúk dostal, navštívil Boženého a dal sa s ním do vyjednávania. Tento však nemal ani vôle, ani chuti. Ale Korec nedal pokoja, prišiel opäť, a ešte raz, konečne ponúkol Boženému tristo zlatých za každú mericu. To bola v tomto kraji neslýchaná cena. Ale ani to nepomohlo; avšak účinok to malo predsa.

Božený rátal: 20 meríc po 300 zl., robí 24 tisíc. K tomu kone, voly, kravy a hospo-

súdili. Istý notár povedal: toto ja príjem, učiteľ, že on nie a pán hl. slúžny stojac mi za chrbtom doložil, že ani on. No, tumáš, reku, pomyslel som si. Doteraz som spisovateľ-básnik a už mňa povýšili aj na analfabeta. Nuž, ale, kto sa tomu diví, v uhorskej krajine je všetko možné, tu spravia aj s ministra vola.

A takto robili so všetkými. Mimo asi desiatich, žiaden nevedel čítať a písať; a tí desiaty volebné právo i tak nedostanú lebo nemajú zas druhých podmienok. Teda tolko volebných hlasov nám daroval nový zákon.

M. O. Kunovský,*
diplomovaný analfabet.

* Hľa! Slovenský spisovateľ-básnik Kunovský, ktorý do viacerých slovenských časopisov píše a ktoréhožto práce všade s pochvalou sú prijímané — nevie písať, je — očuj svete! pred slávnou slúžnovskou komisiou: analfabetom! — Potrebujeme ešte makavejšie doklady? Toto sa deje v XX. storočí v Uhorsku, kde vraj dľa Apponyho národnosti tak dobre sa majú, ako nikde inde na svete. A na skutku je tomu tak! Hľa, ostrov slobody!

Aby svet videl, ako vie Kunovský písať, podávame jeho dopis bez všetkej opravy a korektúry.
Red.

Zasláno.

(Za obsah, v tejto rubrike uverejnený, nezodpovedáme).

V Skalici, na deň sv. Hurbana.
P. P. J. K!

Slavná redakcia!

Odpustite, prosím Vás, že Vás s týmto listom nasledujem. Ale ponačiatk vím, že sa zaujímate aj o naše náboženské otázky, prosím Vás, uverejnite toto, čo Vám pišem, lebo dobre vieme, že temu, kerému naše rádky patrá, ten náš náboženský časopis „Posla sv. Antona“ nečíta. Tento list totižto patrí velebnému pánu Tománkovi, a ponačiatk by on ho v našich oblúbených slov. ľudových neuvěřnil, utíkam sa k Vám, veď Vy ste

dárske náradie, bude zase 6 tisíc. Teda asi 30 tisíc. Rátajúc 5%, je 1500 zl. ročného dôchodku. Z toho môže už jedna rodina spokojne žiť, a dom, zahrada, niektorá kravička zostane.

„No, dobre. Keď chce Korec mať, nech si má, ale nech platí. Keď dá 350 zlatých za mericu, s Pánom Bohom! Nebudem sa trápiť, ťažko pracovať, ale v pokoji žiť. Takto riekol žene a ona bola spokojná.

A Korec prišiel, dal 350 zlatých za mericu a Božený dostal za majetok 35 tisíc hotových peňazí, tohoročný úžitok a zostal mu dom, zahrada, humno, krava s teliatkom. Ostatné prešlo v majetok Korecov.

Ach, bol to teraz život u Božených! Peniaze boly, práca žiadna, alebo veľmi málo; aký div teda, že strýko Vít mal času dosť i do krčmy chodiť a tam si pohoveť. Žena zase dopriala si doma; pieklo sa a varilo; i krajší odev sa zadovážil. Veď bolo z čoho! Deti robily za starými. Parádily sa, chodily na prechádzky, na zábavy, a čo chvíľa odvykly všetkej práci.

Ale spokojnosť Vítova netrvala dlho. Nebol zvyklý nečinnosti, a čo ho zo začiatku tešilo, omrzelo ho. Spočil sa teda s najomníkom poľovky v súsednom chotári, kúpil flintu a teraz na celom dni blúdil po poliach a po horách. Večer vysedával s poľovníkmi a hajníkmi po hostincoch a nie len že jedol a pil, ale dal sa i do karát.

Že nikdy nič nezastrelil, a nikdy nič

nevyhrál, to sa samo sebou rozumie. Veď on bol len dojnou kravičkou pre všetkých, s ktorými obcoval, a tí veru tomu rozumeli, jako sa patrí.

Tu sa naraz dozvedel, že Korec kúpil i od druhého súseda majetok, a že mu platil za mericu 400 zlatých. Plný zlosti, že prišiel takto o 4000 zlatých a nerozvážiac, že viacej ani nepýtal jako 350, dal sa na Koreca nadávať, menoval ho švindlerom a v opilom stave obviňoval ho z nepočestnosti.

Korec ho za to žaloval, a bol trestaný. S týmto ale nezmúdreľ. Teraz už nielen že nadával, ale aj vyhrážal.

Dôchodok z uložených peňazí už dávno nestačil; deti rástly, potrebovaly vždy viacej a viacej. Bralo sa z istiny a keď niekedy otec zahundral, že prečo neidú dačo zarobiť, deti so smiechom odvetily: „Snáď na tovaroch? Nehanbili by ste sa? A čo vy robíte? Žena tiež nezmúdrela. Ba keď Vít v opilosti hundral na mnohé výdavky, vystrkovala mu na oči, že mal sa neďať ošialiť, bol by mal o 4 tisíc viac. Kúpil si konika a jazdil teraz do mesta, tam lumpačil po hostincoch a kaviarnach, prehrával veľké obnosy a nielen že hynul na majetku, ale i na duši.

Liehové nápoje mali zlý účinok na jeho mozok. Stal sa z neho polovičný blázon; vystrájal divné kúsky, slúžil ľudom za posmech. Niekedy, keď ho vofakto rozhneval, stal sa zúrivým, a vtedy nebolo radno v jeho blízkosti sa zdržovať. Zvlášte na Korca mal

zlosť veľkú, a tento sa varoval, aby sa vofakde nestretli.

Ale raz predsa nemohol tomu vyhnúť. Božený šiel na poľovačku a Korec stál pri žencoch.

Keď sa jedon druhého zbadali, bolo už neskoro. Korec sa sice postavil za mandel, ale Božený strhnul pušku z ramena a chcel preskočiť járok po ceste V tom sa mu kohútik zadrhul na burinu, puška vypálila, len že nie na Koreca, ale na vlastníka. Celý náboj vletel Vítovi do hlavy; on klesnul a za chvíľu bolo po ňom.

Biedno zahynul.

Deti sa rozdelily o peniaze, dom predaly a pošly do sveta. Vdova mala sice bývanie vo výmenku, ale žiadnej výživy. Musela na tovaroch a tu sa jej ujal Korec. Pracovala v jeho dvore a mala za to výživu.

Dcéry spustly. Každá si priniesla dačo krikľavého zo sveta a možno, že sa i doteraz dakde tľú po žobrote.

Synovia, keď svoje čiastky premrhali, nastúpili cestu zlodejskú a dostali sa za mreže. Jedon po druhom zomreli v ilavskej trestnici.

Tak vyšli niekedy bohatí a pracovití Božených na vnivoč. Záhalka ich priviedla na pokraj priepasti a oni, nie aby sa boli zavčasu vrátili, ale skokom vrhnuli sa ta, odkiaľ návratu není.

Kto sa Boha spustí, toho i On opustí!
Str. Ferd. Martinov.

⊗⊗	Skalická meštianská mládež	⊗⊗
usporiada na Hod Boží Svätodušný dňa 31. mája 1914 v miestnostiach Katolickeho Kruhu DIVADELNÉ PREDSTAVENIE, na ktoré Vaše Blahorodie i ct. rodinu úctive zve a o hojnú návštevu prosí VÝBOR.		
Hrať sa bude:		
MATKA.		
Obraz zo života v jednom dejstve od Tajovského		
A		
MEDVEĎ		
Žart v jednom dejstve. — Napísal A. Čechova.		
		
Ceny miest: I. miesto K 1.—, II. miesto 80 h, III. miesto 70 h, na státie 60 hal.		
Začiatok presne o pol 9 hodine večer, otvorenie pokladny o pol 8 hod. večer.		
UPOZORNENIE: Dovoľujeme si ctené obecnstvo zdvorile upozorniť, že sa divadelné predstavenie započne presne v udaný čas a prosíme, by sa každý ráčil v čas dostaviť.		
Predpredaj lístkov v „Potravnom spolku“.		
⊗⊗	Po divadle tanečná zábava.	⊗⊗

Poslal si už predplatok??

vydavateľom až päť časopisú, teda dajte to kam chcete. Mój muž číta všetky, ja ale kupujem si enim moje prešpurské. Mój dopis zni:

Velebný pán Florian Tománek v Prešpurku!

Byli sme na púti v Krščinách a bylo nás více z ružencového spolku. Na ceste sme sa povadili a skoro aj pobili za Vás a pro Vás. Já a moje kamarádky sme pověděli, že ste hodný, ale prenasledovaný, reku taký poloviční mučedník pána. Tí druhé ale, že ně, že Vy nejste už ani knězem. A jak sme sa povadili. Já sem ale rekla, no dobre, já sa opýtam a presvjećím. Teda velebný pane, buďte tak dobrí a zacpajte tým pomluvačom huby, lebo keď sme sa pýtali pána velebníčka, ten nám veru nevedel nic povědět. Dajte nám teda vědět, v kerém kosteli slůžíte mšu svatú, aby sme sa o pravdě presvjećili, alebo ešče lepší bude, mi přijdeme do Trnavy na tý slavné pašiové hři sa podívat, bude nás asi 20. Mi Vám zaplatíme na mšu svatú a Vy by ste mohli přijt a odbavit nám ju u františkánú alebo u uršulinek. Dajte nám odpověď, treba v ľudových novinách, šak já ich čítám.

A potom to, že ved nejste ani v šamotismuse. To já nevím co to má bit, ale mohli by ste aj odkázat, v kerém šamotismuse ste zapísaný a keby to byla lež, co moje kamarádky tvrdia a pečatja, oči im vyškřábem, šak nemusí bit každý kněz v šamotismuse, nech je enim v srdci ludu zapísaný, co je nás po tem.

Teda odkážte nám a mi sa zložime na 10 korún, a pohostíme vás, budeme mět šunku a buchti a aj zázvorníky a trdelníky, keré vy máte rád.

Prijďte ale aj v reverende, aby svet videl, že ste knězem a že druhé enim cigánia a vás prenasledujú. Keby ste chceli aj offeru držat, tím lepší, pár šestákú by sa sešlo.

Prosím o milú odpověď a ruky lúbem vašej Velebnosti

Margéta Tr...ová,

v zadnej ulici pri milosrdných*).

Prosím! Chyby opravte!

Drobné zprávy.

Členom a priateľom potravného spolku v Malackách!

Ťažké chvíle nášho spolku pomínuly. Správe a dozornému výboru potravného spolku, jako aj niekoľko priateľom spolku podarilo sa krízu urovnať a takto spolok od pádu zachrániť.

Dnes malacký spolok nedlhuje nikomu ani haliera viacej! Veliký dlh za tovar bol cestou smierneho vyrovnania s firmami vyrovnaný, dobré meno spolku zachránené, spolok zachovaný a radosť nepriateľom pokazená.

Nastáva nám doba v živote nášho spolku, to znamená novú prácu, nové obete.

Členovia, vzchopte sa k novej, zdravej činnosti, navráťte sa ku spolku, podporujte ho nákupom, pre ľudí nezabíjajte vec!

Podporujte spoľok kupovaním čo možno za hotové, aby spolok mohol tiež hotove platiť.

*) Chyby neopravujeme, ale podávame dopis v celom znení ako kuriosum. — Pani „Margéta“, nehnevajte sa, ale odpověď sotvy dostanete. R.

Podporujte spolok dozorom, kontrolou, všímavosťou.

Chyby celku, ani jednotlivcov nezakrývajte, nesprávnosti neprezerajte, ale hláste ich na patričné miesto, aby náprava rýchlo mohla byť prevedená.

Spoločnou prácou a vytrvanlivosťou prídu členské podiely zase na starú cenu! Členovia, prídte na valné zhromaždenie, ktoré sa bude v nedeľu, dňa 14. júna vydržiavať o 4. hod. popoludní v spolkovom dome!

Vypočujte zprávu o vyrovnani a o všetkých krokoch ku záchrane spolku a jeho budúcnosti vykonaných.

Odvratili sme fažku pohromu a želáme si, aby zavládol medzi členmi pokoj a vzájomná dôvera, ktorá potrebná je ku pozdvihnutiu a upevneniu nášho obchodu.

Teda hore sa do práce!

Členovia spolku.

— Ruský cár navštevuje roľníkov.

Kto by to bol kedy veriť?! Všetky časopisy, nevynímajúc ani maďarské, už od dlhšej doby vypisujú, že ako sa ruská vláda stará o roľníctvo. Veľké statky sa rozdeľujú, hospodárske školy stavajú, merníci chodia po krajine a merajú, prednášajú a poučujú ľud. V nových agrárnych zákonoch sú veci, ktoré keď sa prevedú, tak budú ruskí sedliaci prvými na celom svete.

A teraz prichodí zvesť, že ruský cár chystá sa na dlhú a veľkú cestu, aby ponavštevoval všetky kraje, kde sa rozmerovanie a delenie koná. Chce sa osobne presvedčiť, či jeho úradníci svedomite prevádzajú zákon a konajú svoju povinnosť.

Robotníctvo iste že nemá v Rusku na ružach ustlané, za to ale roľníctvo sa obrovským krokom povznáša. Inu v Rusku vedia, kto je udrzovateľom a oporou štátu. U nás sme ešte hodne pozadu.

† Dr. Ján Petrikovich. Dr. Ján Petrikovich, známy v celom Turci výborný lekár, zomrel dňa 22. mája dopoludnia na zapálenie pľúc. Narodil sa 14. marca 1846. Oplakáva ho početná rodina. Večná a vďačná mu pamiatka medzi nami!

František Kossuth, bývalý minister obchodu v koalíčnom ministerstve, zomrel po dlhšej a ťažkej chorobe 25. t. m. v Budapešti. Narodil sa 16. novembra 1841. v Budapešti a 18. júna 1850 bol rakúskou vládou za svojim otcom Ludvikom poslaný do vyhnanstva v Kvítahie. Študoval v Paríži a na univerzite v Londýne, potom sa stal inžinierom a 1861. prešiel do Talianska, kde postupoval pri stavbách, železníc až na generálneho direktora. 1894. vrátil sa do Uhorska s mrtvou svojho otca a už 1895. roku bol vyvolený za poslanca a stal si na čelo neodvislej strany. V roku 1906. bol povolán na výsluch do Viedne ku kráľovi a skoro na to vymenovaný za ministra obchodu. Po páde koalíčného ministerstva zostal hlavou svojej strany a bol ňou až do smrti. Vôľu mal dobrú, ale rázovitým nebol; gróf Apponyi bol jeho brzdou, a tak nedocielil trvácných úspechov vo svojich snahách.

— MUDr. Jozef Uram, dosavadný sekundárny lekár chirurgického oddelenia nemocnice Sv. Rochusa v Budapešti, chirurg a odborný lekár ženských nemocí a močových ústrojov, s úctou oznamuje, že sa osadil v Budapešti, VII., Rákóczi-út 38. I. posch.

(Naproti nemocnici Sv. Rochusa) a ordinuje v stredýždni popoludní od 3—5. hodiny. — Menšie operácie prevádza na byte, väčšie v nemocnici a v sanatoriu.

— Zdravotný stav kráľa ešte vždy není v poriadku. Katarálna porucha v pravom krídle pľúc nechce popustiť vzdor tomu, že už od dvoch mesiacov trvá. Zjav tento lekárov znepokojuje a znovu počínajú naliehať na staručkého pacienta, aby sa k vôli zotaveniu odobral dakam na južné kraje, lebo najlepším liekom v takýchto chorobách je teplý, slnečný vzduch, — a tohoto teraz vo Viedni niet. Kráľ ale o takejto ceste nechce ani počuť.

— Voličské exámeny. Tie hnusné voličské exámeny sa už započaly po celej krajine a záujem o ne je všade veľký. V Pešti ku pr. chytili sa všetky robotnícke odborové organizácie do toho a hromadne prihlásily ku tým exámenom svojich ľudí, tak že všetkých prihlásených bolo 31.531. Zkušobné komisie už aj započaly svoju prácu, ktorá v Budapešti deje sa slušne, lebo stojí takrečeno pod dozorom celého mesta. No, inak je to na vidieku. Tam exámeny tieto pripravujúce komisie akoby schválne falošne chápaly svoje úlohy, robily hlásiacim sa všeliaké prekážky, takže následkom početných ponôs ministerstvo vnútra prinútené bolo vydať na zamedzenie tých neriadov nové nariadenie. Ale i takto je na samé exámeny ponôs dosť. V Bytči ku príkladu z prihlásených asi 120 ľudí „složilo exámen“ len 14, lebo predseda zkušajúcej komisie požadoval aj správny pravopis, kdežto zákon vyžaduje len znalosť čítania a písania. A tak je to aj inde a socialistický denník „Nepeszava“ počal uverejňovať fotografie listov tých, ktorí dľa výroku zkušobnej komisie nevedia písať, medzi nimi aj slovenské. Kto na terajších exámenoch prepadnul, nech sa hlási vo februári znovu, do tých čias sa asnaď ustália poriadky.

— Drahota múky. Na Dolnej zemi bolo veľké sucho až do 10—12. mája, kedy dobre namoklo a obilniny značne sa zlepšily. Ale sucho a krik o ňom v novinách postáčil, aby bursy zahájily poplach a pšenica poskočila v cenách o 1—2 koruny. Zaujímavá je pri tom tá okolnosť, že mlyny povýšily cenu múky ešte pred stúpnutím cen pšenice.

Zdražením múky obťažuje sa živobytie širokých delníckych vrstiev a hrozí bieda pri takej úžasnej drahote. V mlynoch stojí múka mletá K 19.50, ku tomu prídte ešte dovoz. Začo ju môžu spolky a obchodníci predávať?? Magistrát mesta Pešti vyzval vládu, aby dočasne zrušila dovozné clo na obilie a pšenicu zvlášte. V tomto smysle obrátilo sa aj mesto Viedeň na vládu. Reformu bursovej hry s papierovým obilím páni nežiadajú, ale to, čo je skoro nemožné, veľkostatkári sa budú brániť rukama-nohama proti snžením cla!

Každý pokrokově smýšľajúci muž nech spolupôsobí, aby boli všetci robotníci a pomocníci pri obchode alebo priemysle o tom poučení, že si musia k dosiahnutiu svojho volebného práva výučnú listinu zaopatřit, ktorú mu priemyselná vrchnosť musí ihneď bezplatne vystaviť.

Listáreň.

P. Michal N . . . v H . . . Prídte do budúceho čísla Novín Mládeže; teraz bolo už pozde.

P. Valent Zelenay v Romscheid. Odkaz Kalafúna netýkal sa Vás; ako sa to môžete domnievať? — Avšak horšie je dačo. Doposlané peniaze zapísali sme: 5 kor na Jozef Psota a 250 Vám. Psota ale v Buchanoch posíla všetky čísla zpäť, ba i dopis, ktorý sme mu poslali, vrátil. — Čo to? — Píšte mu Vy a dajte nám vývod. — Tie druhé adresy sme použili, ale Vy neni ste zodpovedným za nich, o to nemajte starosť. — Pozdravujeme!

P. Ján Leskovský, Mor. sv. Jány. Ako to príde, že máte zaplatené na celý rok a Noviny Mládeže prišli predsa zpäť s poznámkou „neprijal“?

V mesiaci máji predplatili:

Ludevít Izák 5 kor., Štefan Pálenkáš 5 kor., Daniel Střecha 1 kor., Pavel Praženka 2 kor., 50 hal., Štefan Gunár 2 kor., 50 hal., Michal Lukáčik 5 kor., Michal Bačič 3 kor., Ján Durdík 5 kor., Štefan Palka 3 kor., 75 hal., Frant. Vyskočil 5 kor., Ján Kováč 5 kor., Michal Kufko 5 kor., Frant. Regentik 5 kor., Jozef Hížnay 3 kor., 75 h., K. A. Medvecký 4 kor., Andrej Tuška 2 kor., 50 hal., Štefan Cagan 5 kor., Ján Veselý 5 kor., Ján Franka 5 kor., Martin Závodský 5 kor., Vincent Návara 2 kor., 50 hal., Matúš Dula 5 kor., Ján Palic 5 kor., Anton Štepánek 5 kor., Ján Nejezchleba 3 kor., 25 hal., Ján Dubec 68 hal., Pavel Smrtič 25 kor., 50 hal., Štefan Rusňák 5 kor., Fedor Houdek 5 korún.

Upozornenie.

Prosíme všetkých našich odberateľov, najmä tých, ktorí sú v takom postavení, že im doposlanie predplatného žiadne zvláštne obtiaže nerobí, aby vzhľadom na to, že prvý pol rok už dochádza, svojej povinnosti za dosť učiť neomeškávali a nech uznajú, že i my máme výlohy, ktoré bez meškania zaokryť musíme.

Vydavateľstvo.

Žitnú kávu Odporúčame našim rodinám odbornú firmu **Frant. Rajnýš, Praha-Vršovice**, ktorá posíla dobrú žitnú kávu vyplateno dobierkou kamkoľvek 5 kg. za 3 kor. 80 hal. i s dárkom. Zkúste, presvedčíte sa a budete v plnej miere spokojní.

MUDr. JOZEF URAM,

dosavadný sekundárny lekár chirurgického oddelenia nemocnice Sv. Rochusa v Budapešti, chirurg a odborný lekár ženských nemocí a močových ústrojov osadil sa

v Budapešti, VII., Rákóczi-u. 38. I. p.

(Naproti nemocnici Sv. Rochusa) a ordinuje v stredýzdni popoludní od 3—5. hod. Menšie operácie prevádza na byte väčšie v nemocnici a v sanatoriu. Telefon 86—79.

Najlacnejší lebo najlepší, najvydatnejší a najchutnejší kávový prídavok, je aj ostane pravý: Franckov!

alk. spa I Y 6089, 8:13 L V.

Pravým zdrojom sily je

pre chudobných i bohatých, chorých i zdravých, diety i dospelých

pravá žitná káva

ktorú zasiela v 5 kg. balíčkach za Kor. 3:80 s dárkom vyplateno

Gazdovsko-potravný spolok

pražiareň kávy

v Uh. Skalici (Szakolea Nyitra m.)

Vy ste ešte istotne nejedli výbornej chuti

Bryndzu

lebo ste si neobjednali od

LUD. ŠTEINDLA

v Sklabinej (Szklabina) Turócz m.

ktorý dorába bryndzu z čistého ovčieho karpátskeho syra každodenne, a preto u neho dostať vždy čerstvú. Nesedajte na lep kadeakým nesolidným firmám, ale objedajte si v kresťanskom-slovenskom obchode dľa hesla „Svoj k svojmu!“

Ceny sú nasledovné:

Najjemnejšia masná, pochúťka 1 kg. za K 1:70, jemná 1 kg. za K 150, konkurenčná jakosť, spoľahlivý tovar 1 kg. za K 1:30, maslo kravské čerstvé 1 kg. za K 2:40 v 1, 2, 3, 5 kg-ových drevených nádobkách poštou vyplateno na dobierku.

Kupujte len - u fyriem, - ktoré u nás inserujú!

5 kg. veľmi jemnej **ražnej kávy** **K 3:20** poštou o 50 hal. viac. v ručnikovom obalu s praktickým dárkom ponúka **Fr. Opatrný, Praha VII.-403.**

pred upotrebením.

po upotrebení.

Takúto podivuhodnú premenu zapríčiní KOLA PASTILLA (KOLA DULTZ)

prírodná potrava nervov a mozgu.

Nálada, myslenie, výkon a každý pohyb tela vo spojení je s mozgom. Ochabnutie, zronenosť, vysilenie, slabosť nervov, všeobecné telesné oslabnutie sú známkami slabného tela. Keď chcete byť stále zdravý a veselý, s čistou hlavou, zdravou mysľou, chcete mať dobrú pamäť, keď chcete prácu a preťahnutie sa urobiť snesiteľným, užívajte Kola pastillu (Kola Dultz). Toto je prírodný posilňujúci prostriedok mozgu a nervov, ktorý zároveň napravuje krv, omladzuje a takto každý ústroj tela opatrí silou a životom. Kola pastilla (Kola Dultz) napomáha

vôľu k životu a silu tvorenia

tiežtak vzbudzuje pocit mladosti, zdravia a práceschopnosť, ktoré zaručujú blaženosť. Užívajte istý čas každý deň Kola pastilky (Kola Dultz), osilíte vám nervy, záchvaty, slabosť prestanú a následkom toho budete sa cítiť úplne zdravý a silný. Lekárske autority celého sveta odporúčajú Kola pastilly (Kola Dultz), užívajú ich v nemocniciach a v ústavoch liečiacich nervy.

Pýtajte zdarma Kola pastilly (Kola Dultz).

Dávame vám zdarma príležitosť na osilnenie nervov. Pošlite nám vašu adresu a pošleme vám hneď zdarma a vyplatene jednu dávku Kola Pastilly (Kola Dultz), ktorá postačí na to, aby ste ocenili jeho silný účinok. Ak sa vám páči, môžete aj viac objednať. — Rozposielaj

SZENTLÉLEKGYÓGYSZERTÁR, BUDAPEST, VI., od. 279.

Liek proti suchotinám

už je objavený!

Mnohí lekári zaoberajú sa novým spôsobom liečenia suchotín.

Vynálezca p. Thommen sám napomína obecnosť, aby sa predčasnými úspechmi neklamalo, pokiaľ není dokazané, že dočielia v prípade pokročilejšej choroby zrovna taký úspech, ako u prostredného alebo začiatkovejšieho stupňa. Lekári, ktorí sa týmto novým spôsobom liečenia zaoberajú, stali sa odlišovnými etitimi — THOMMEN-ovho spôsobu.

Túto kúru sám vynálezca vysvetľuje v jeho spisku, ktorý vzbudil obdiv. Napisal spisku je: „Nový spôsob liečenia suchotín.“ Autor v ňom skromne hovorí, že on spôsob liečenia pozoroval jednoducho v prírode, ktorá v pľúcach hniezdo nemocí vyliči skorej vždy zkomatením. V niekoľko prípadoch sova behom 8 týždňov dočielili vyličeniu, ale tuberkulóza z najväčšej časti vyžaduje dlhšieho liečenia. Týmto novým spôsobom uproti tomu nemocní dočielia vzhľadovitosť proti nemoci.

Ani po liečení, ani behom upotrebovania nevyskytali sa prípad návratu choroby ani zhoršenie. Trebárs je medzi vyličenými mnoho robotníkov, ktorí ťažko zarábajú na živobytie a nemôžu sa starať o zdravie.

Podobný a trvanlivý výsledok z posilňujúcich liekov akokoľvek menovali, nedocelili nikdy. Prekvapujúci výsledok týmto novým spôsobom dočielili i pri tých chorobách, ktorí mali dedičnú náklonnosť na túto chorobu, podobne trebárs sa v prvej a druhej perióde choroby, ba i v treťom stupni choroby, keď sa ulavenie boľastí dalo

este vždy dočielit. Všeobecne, pravom možno zistiť, že keď tento spôsob v čas a pravidelne sa používa, dočielit možno taký výsledok, aký pri ziadnom inom liečení.

Popritom tento spôsob liečenia dá sa upotrebiť bez rozpakov po vedľa iného liečenia. Není treba, aby nemocný prerušil zamestnanie, liečenie môže prevádzať doma. Nový spôsob liečenia rovnako dobyť výsledok mal, trebárs sa používal doma v byte, v nemocnici alebo v liečebnom meste.

Toto je dôležitá, po prvýkrát každý nemocný má

miesto liečebné isté.

Dihoročné zkušenosti poučili ľudí, že všetky posilňujúce spôsoby liečenia, vstreknutia, lieky ako aj v ústavoch pre liečenie proti tuberkulóze, liečenie v kúpeľoch malo najväčší výsledok zlepšenia nálady, ale úplné vyličenie nedalo sa nikdy dočielit.

Na to, aby sa úplne vyličeniu má dbať každý chorý, keď to môže dočielit.

Máme pred sebou dôkaz. Predovšetkým dôležité je, že z nemocných posilňujúcich Thommenovými spôsobom nikomu sa choroba nevrátila. Bakteriologické zkušky hliem dokazujú, že chorobných baktérií už začiatočkom liečenia uľáva, konečne zmiznú z hliem, až i tento úplne vstane.

V záujme trpiaceho človečenstva chce autor spisku tento rozdať zdarma v 10.000 výtiskoch. Kto by si ju žiadal, nech píše na adresu THEO THOMMEN, Neu-Allschwil, Nr. 279., pošta St. Ludwig (Elsass, Nemecko.)

Najlepšie hospodárske
zeleninové a kvetinové
SEMENÁ

- ďalej všetky potreby -
pre hospodárstvo dodáva

Edmund ::
Mauthner

c. a kr. dvorný obchod so semenami.

V BUDAPEŠTI
VII. Rottenbiller ul. 33.

Cenníky na požiadanie
zašlem zdarma a franko.

Nekupujte nič iného proti

kašľu

zachrípnutiu, katarhu, zasľemovaniu,
krčom a čiernemu kašľu, jako dobre
cbutnajúce

KAISEROVÉ PRSNÉ CARAMELBY

so značkou „s tromi jednami“.

5900 vysvetlení po ruke od lekárov
a privátnych osôb, zaručujúce
istý účinok.

Balík 20 a 40 hal. Krabica 50 hal.
Dostať v každej lekárni.

Barvy, laky a fermeže

suché i tŕené email. a na podlahu ve
všech odstínech, štetce a štetky, nej-
lépe nakoupíte v **Droguerii**

J. Fialy Hodonín,

Rynková ulice 12.

Doporučuje:

zboží gumové, chirurgické a látky
obvazové, jako: vatu, různé obvazy a
gázy, irrigatory, stříkačky atd. **Lysol**
a **karbol** ku desinfekci.

Na skladě dále: Prášky a fluidy pro
dobytek, lysol ku desinfekci stáji, oleje
na stroje atd.

Telefon č. 78/VIII.

Luhačovická Vincentka

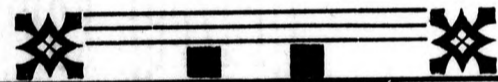
je výbornou, osviežujúcou zdravotnou stolnou vodou;
s vínom chutí výborne, a obsahujúce sodu, napraviť kyslé
a tvrdé vína. — Užíva sa s prekvapujúcim výsledkom
pri všetkých katarrhoch hrdla, trubic a žalúdka, játer,
a močového mechúra.

Hlavný sklad pre Uh. Skalicu a okolie:
Gazdovský potravný spolok v Uh. Skalici (Szakolcza Ny. m.)

Adolf Hecht syn v Holíči

verkoobchod so železom odporúča
svoj hojne zásobený sklad so že-
lezom a všetkým stavebným ma-
teriálom.

Cenny mierne! Obsluha solidna!

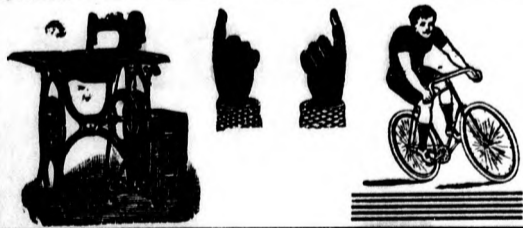

JÁN NOVOMESTSKÝ,

zámočník a strojník v Holíči.

Odporúča ctenému obcenstvu svoj
hojne zásobený sklad hospodárskych
strojov, ďalej byciglov, šijacích stro-
jov atd. ::

Ceny mierne, obsluha solidna.

Rozširujte „**POKROK**“

Jediná
našská výroba
„krmného
vápna Durin“

Pre statok a drúbež polovičná úspora na krme.
Škatulka Durina stojí K 1.—, 5 kg. K 5.—. Výživné
krmné vápno 5 kg. za K 2.50, 100 kg. za K 30.—.
Páni hospodári pri objednávke udajte, pre aký sta-
tok potrebujete. Ďalej mám na sklade

DESINFEKCTIONS

osvedčenú ochranu proti „červenke“, nákazlivej to
chorobe u prasie a hovädzieho statku. Ničí roz-
množovanie sa bacilov pri slintavke a kulhavke.
1 fľaška s návod. k upotrebeniu K 3.—, 6 fľašiek K 15.—
Tiež veľmi dobrý prostriedok proti „červenke“ i:

KRISTALÍN

Cena 1 škatulky K 1.—.

Zasiela koncessovaný závod

RUDOLF DETONY, Szakolcza

Senzačné!

Žiadam o zaslanie zdarma na ukážku prvých 64

strán senzačných románov:

VZLETY LIDSTVA (LIBUSE 1914.)

(Román aviatiky budúcnosti a senzačného
boja za jej vznesenie cieľe od slávnej apo-
štolky mŕtveho Bertu Suttnerovej).

ČESTI PÁNĚ (MATICE LIDU 1914.)

(Výsoko uctivatelné, románové dielo o tragédii
belohorskej z pera nemeckej autorky E. Sal-
burgovej, ktorá sa však k podivuhodným po-
najlepším belletristickým domácim dielam.)

Meno

Bydlisko:

Pošta:

Kupon tu zariadený výplňte, vystrihnite, vložte
do nezálepanej obálky s 3 hallerovou známku
a zašlite ktorémukolvek knihkupcovi alebo priamo
Naklad. F. Šimáčka v Prahe
Jeruzalémska ulica 11.

Dobrý dokonalý stroj dodá Vám
pre hospodárstvo našská firma:

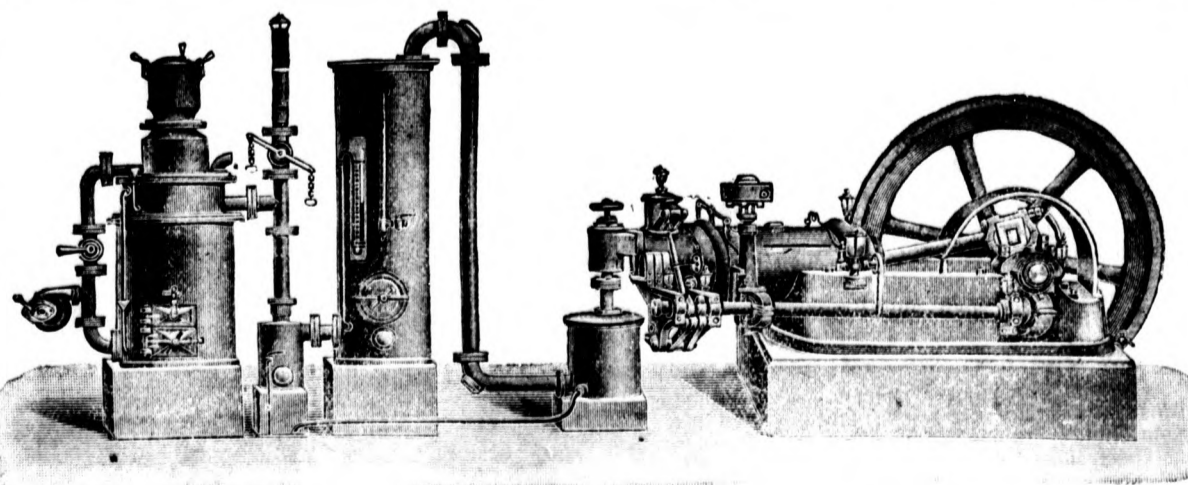
F. HAŠA,

továrň strojov hospodárskych R. sp.

Trnava, (Nagyszombat)

Za ľahký chod a dobrý výkon berie
najširšiu záruku. Keď daktorý stroj
nevyhoví, na svoje trovy ho vymení.

Cenníky zadarmo. Adressa dopisov, ako hore-
uvedeno, telegramová: HAŠA, NAGYSZOMBAT.
Telefon interurban číslo 129.

Tlačou a nákladom Jozefa Teslíka v Uh. Skalici.